

Politisk verksted 2 – 13. april 2021

Møteleder: Kommunalsjef Trond Heimtun

Agenda: Kommuneplanens samfunnsdel

Tema for diskusjon

- Attraktive byer og steder
- Mangfold og inkludering
- Deltakende innbyggere

Møtedeltakere:

Fra kommuneadministrasjonen

- Kommunedirektør Ellen Beate Lundberg
- Kommunalsjef Trond Heimtun
- Kommunalsjef Terje Valla
- Kommunalsjef Torill Mørkhagen
- Folkehelserådgiver Lena Holmstrøm
- Samfunnsplanlegger Liss-Ane Simonsen
- Omstillingskoordinator Erik Holm Melby

Fra de politiske parti (frammøterapport hentet fra Teams):

- Audun Dahl
- Christian Bringsli
- John Harald Løkås
- Karl Gunnar Strøm
- Ketil Skår
- Marlen Rendall Berg
- Nils-Christian Steinbakk
- Siv Anita Brekke
- Stian Stenberg
- Trine Nordvik Løkås
- Turid Willumstad

- Velkommen v/ kommunalsjef for eiendom, plan og samfunnsutvikling Trond Heimtun
- Samfunnsplanlegger Liss-Ane Simonsen og folkehelserådgiver Lena Holmstrøm orienter og informerer om ny samfunnsplan.

Hva må til for å lykkes en attraktiv by og steder? Hvordan skal Fauske bli i framtiden, fram mot 2040?

Ketil Skår:

- Å jobbe for å få E6 ut av sentrum, bør videreføres. Sentrum vi har på Fauske, er vesentlig med tanke på hvordan vi lager planer framover. Fortetting i sentrum, og få

ned trafikk tettheten. Hvor skal vi ha busser, taxi og annet? Vi trenger en «trivselsplan» for hele sentrum.

- I Valnesfjord har vi pågående prosjekter, og vi får se hva som skjer angående Løkåsåsen. Det er en trivselsfaktor, og det øker attraktiviteten hvis vi klarer å få fylkeskommune med å bygge gang- og sykkelveier, som er etterspurt over mange år.
- I Sulitjelma håper vi på flere arbeidsplasser og et godt og voksende boligmarked, og det ser lyst ut. Det er arbeid som foregår ved å få ned fartsgrenser, men vi ser at vi mulig og må tenke på gang- og sykkelveger også der.

Fauske kommune v/ kommunalsjef Trond Heimtun:

- Det å få lagt E6 ut av sentrum, er dette nødvendig for å få til et godt sentrum?

Ketil Skår:

- Ser ikke på dette som en nødvendighet, men hvis vi ikke får den ut av sentrum må vi gjøre andre tiltak. Hvis vi ser strukturen i forhold til trafikkutvikling med ny E6 nordover og sørover, vil ikke trafikkbildet på tungtransporten gå nedover. Har kontor mot E6, veldig tett trafikk til alle døgnets tider. Det er en vesentlig faktor med tanke på trivsel, at trafikken bør gå ned.

Trine Løkås:

- Vi på Fauske har en attraktivitet vi eier fra før. Vi må tørre å ta den i bruk å fortelle om det. Det er nøkkelen for at folk skal ville komme hit. Også vil vi beholde de som allerede er her, og da trenger vi andre ting. Vi trenger boliger, både for de som er unge og nyetablerer; de som er på tur bort fra de store husene og som vil ha leilighet. Det er enkelt å flytte til Bodø. Løkåsåsen er absolutt supert hvis vi får det til. Men vi trenger det og i Fauske og i Sulitjelma. Det er en nøkkelfaktor.
- Det er behov for arbeidsplasser, og god transport mellom bygd og by, det har vi allerede noe av. Arbeiderpartiet har tidligere snakket om Saltenkortet (tog, buss, båt). Attraktiviteten med det er veldig stor. Det vil gi oss noen helt andre muligheter, og det syntes jeg vi skal jobbe mer med framover.
- Vi har attraktive skoler, de må vi snakke opp. Parkanleggene på skolene må snakkes om. De er i ypperste klasse, og kan brukes av alle som park. Vi må snakke om de.
- Vi har holdt workshops i Valnesfjord som har hatt stor suksess. Dette gir et helt annet eierforhold når noe skal gjøres. Det kommer masse bra ut av dette. Den lille stemmen, gjør en stor forskjell. Dette er nøkkelen for å få folk til å være med.

Fauske kommune v/ kommunalsjef Trond Heimtun:

- Omdømme er viktig, og vi må framsnakke den. Det er det viktigste vi gjør for å lykkes med samfunnsplanleggingen- og utviklingen.

Karl Gunnar Strøm:

- Vi er en attraktiv by, absolutt. Hele Fauske kommune er attraktiv og sentralt plassert. Det er gjort mye for å heve sentrum, og gjort det fint. Vi skulle selvfølgelig ønske at det var folk i husene, og et mer yrende næringsliv. Men det må vi jobbe mer med. I Sulitjelma har det skjedd mye, og det er gode tilbud der. Det er kanskje vanskelig å finne tilbudene som er, så det må vi gjøre noe med. Det er mange muligheter og mange ting som skjer. I Valnesfjord får vi jo forhåpentligvis en ny skole snart, det er fantastisk hva vi får til.
- Håper vi er der vi ønsker i 2040, det har vi trua på. Dette blir artig.

Fauske kommune v/ kommunalsjef Trond Heimtun:

- Hva tenker du om omdømmebyggingen – i dag vs. hvor bør vi være i framtida?

Karl Gunnar Strøm:

- Når det gjelder oss vs. nabokommuner, er vi kanskje dårlige på store bedrifter. Men mange små, blir noe stort. Håper vi får mange gode og trygge arbeidsplasser. Et mer utviklet skogbruk, tømmerkai som er operativ osv. Jeg er veldig opptatt av smarte løsninger som er billig og enkel for brukere, kommunen osv. Miljø er og viktig i denne tiden vår. Vi har det fineste sentrum i hele Salten. Vi er kjempeflink på turisme i Sulitjelma. Vi må jobbe videre på det vi er gode på.

Fauske kommune v/ kommunalsjef Trond Heimtun:

- Det er stor interesse rundt Løkåsåsen. Det skjer ting, og det er veldig positivt når det gjelder næringsetablering og næringsarealer. Vi ser en tydelig vending mot Fauske, og det er stor interesse for flere aktører å etablere seg i Fauske. Vi har en sentral plassering, mot nord, sør, øst og vest.

Fauske kommune v/ samfunnsplanlegger Liss-Ane Simonsen:

- Vi er alle enige i dette med omdømme og framsnakking, og det må vi absolutt ta med oss inn i arbeidet.

Ketil Skår:

- Enig med Simonsen. Vi må ha overbyggende på alle de seks områdene. Vi må lage en huskeliste over alle de positive tingene vi har, for at vi skal kunne snakke om de fine tingene vi har her. Det har veldig mye å si på hvordan vi snakker om plassen vi bor og jobber på.

Trine Løkås:

- Det å være en attraktiv kommune, en JA-kommune, en kommune som får det til, som har rask saksbehandling – må vi være. Elefanten i rommet; økonomi. Det å betrygge innbyggerne – det er vanskelig nå, men dere får det dere skal ha. Alle skal ha tilgang til den hjelpen de trenger uansett. Det er viktig å betrygge innbyggerne om at dette er en bra kommune.

Hvordan skal vi skape mer rom for mangfold og inkluderer, og hva er de viktige momentene knyttet til dette?

Audun Dahl:

- Det å ha flere lokalutvalg, på lik linje som nærmiljøutvalg – er en tanke for å se om man kan aktivisere Finneid, sentrum, Fauskeidet osv. Faren er å etablere enda en arena som ikke fungerer.

Ordfører Marlen Rendall Berg:

- Når det gjelder nærmiljøutvalgen er jeg enig med Dahl. Vi må få de inkludert mer enn i dag, og se på om det skal lages fler. Slik kan de være gode støttespillere for kommunen. Vi har noen flaggskip allerede – Valnesfjord folkehøyskole og Valnesfjord helsesportssenter er sentrale. Lag, foreninger og frivilligheten er viktig, og det er viktig

å få til et godt samarbeid. I framtiden vil det nok bli viktigere med frivilligheten enn det er i dag. Vi må ta vare på dette. Vi har et godt organisasjonsliv i hele kommunen, så vi må ta vare på dugnadsånden som finnes her fra før av, og forsterke den.

Trine Løkås:

- Var på styremøte i Frivilligsentralen i går, og det er jo frivillighetens år neste år. Der blir det nok satt en gruppe, og det må vi ha fokus på. Vi har mye frivillighet og dugnad, men trenden viser at det går nedover. De som driver med frivilligheten i dag er mye for egne barn, men lite for andre. Åpenhet, møteplasser. Inkludering av innvandrere er viktig. Korona setter begrensninger, men vi må se utover tiden vi er i nå. Leder av frivilligsentralen har igangsatt «walk and talk», at man tar med en innvandrere med på tur.
- Å danne sterke lokallag/nærmiljøutvalg er bra med tanke engasjement, du får nærhet, men vi må se at vi ikke får motsetninger. Kommunen er jo Fauske kommune. Vi må tenke at vi bor i Fauske kommune, og arbeider for alle plasser i kommunen. Vi har hatt sterke nærmiljøutvalg i Sulitjelma og Valnesfjord, men ikke i Fauske sentrum. Det er viktig med likevekt.

Ordfører Marlen Rendall Berg:

- Vi har Galvano som er vår atføringsbedrift som vi eier halve av. Nå foregår det prosess der man skiller ut kompetanse og atføring – hva vil vi med den biten i framtiden? Hvordan tar vi vare på de som faller utenfor, og hjelpe de tilbake i arbeidslivet?

Karl Gunnar Strøm:

- Viktig tema. Har en utenlandsk ansatt i sin bedrift, med godt samarbeid med NAV. Anbefaler alle dette. Jeg er og opptatt av natur, og at de som ikke har det like enkelt som meg å ta det enkelt, skal kunne fiske i fjæra og være ute. Det må vi få inn i samfunnsplanen. Vi har en asfaltert løype i Klungset, og det er bra. Jeg ønsker at vi kommer litt lengere på dette punktet.

Fauske kommune v/ kommunedirektør Ellen Beate Lundberg:

- Utenforskap og strukturell diskriminering. Når det gjelder korona, og ettervirkningene av dette, og utenforskapet. I forrige møtet snakket vi om tidlig innsats, og bygge neste generasjon solid. Vi vet at psykisk helse er et stort problem, og vi aner ikke konturene av ettervirkningene. Det å favne dette utenforskapet, i dette framtidsbildet er viktig å ha i fokus, for å kunne møte det vi ikke aner framover.

Siv Anita Brekke:

- Veldig interessant og liker at det er mange engasjerte. Fauske er en kjempeflott plass, og vi har gjort mange fine ting. Hva står i partiprogrammene? Økonomi.
- Ikke alt som koster penger, så det handler om å se muligheter og ikke kun begrensninger.
- For oss i Høyre, så er barnefamiliens innspill viktige, for å være inkluderende. Vi har lekeplasser som er i boligområdene som er forfalte, og bør ha noe i sentrum. Jeg er sikker på at mange vil gjøre en dugnad, hvis noen tar tak i det. Lekeplasser er og møteplasser. I boligfelt skiftes det fort ut hvem som bor der.

Hvordan skal vi lykkes med å få til, det å opprettholde og stimulere til deltakende innbyggere?

Trine Løkås:

- Vil berømme kommunen for det vi gjør nå; at man legger til rette for møtepunkter der alle kan komme med sine meninger. Dere skal nå snakke med hele befolkningen, og åpner opp for alle innspill. Det at ingen innspill er dum, er god.
- Folk sir ingenting fordi de ikke blir spurt. Vi må finne arenaer der vi kan spørre, ringe folk å høre hva folk mener.
- Referer til dugnadsliste som skulle lages tidligere. Dette å komme i kontakt med andre enn de man vanligvis gjør. Å ikke binde seg til noe veldig stort, men å stille opp når det blir spurt; det gjør folk. Å finne ildsjeler er viktig.
- Folk er med hvis det virkelig gjelder!

Fauske kommune v/ kommunalsjef Trond Heimtun:

- Vi har bruk for alle. Hvis folk blir spurt, så stiller de opp.

Audun Dahl:

- Enig med Løkås og Heimtun. Vi går mot en eldrebølge som vi må håndtere, og en del er kommunale oppgaver. Men mye handler og om, det som vi som medmennesker kan bidra med. Ensomme eldre. Ordinære pensjonister har energi, men ingen har spurt de kanskje. Å være en besøksvenn for de ensomme og har det litt vanskelig. Ikke alt koster penger, men vi må arbeide med holdninger og gjenta at det er en god ting å være frivillig. Du får så mye tilbake for dette.

Fauske kommune v/ kommunalsjef Trond Heimtun:

- Det du sier Dahl, å inkludere alle – det er da vi får en samskapende samfunn.

Ketil Skår:

- Takk for påminnelsen om dugnadslisten! Når vi har arrangert store arrangementer, så var det stort behov for dugnad, og da ble det fra lederen i svømmeklubben og Fauske IL Ski startet de å lage en felles dugnasliste. Det er ikke tvil om at det er noe som skaper enormt samhold. Spør de som har bygget skytebanen i Sulitjelma, de er ferdige allerede. SKS arena og Sprint, hele garderobe anlegget ble bygd på dugnad, og folk snakker enda om det og er stolte. Det vises, det er ikke noe ødelagt der eller slitasje.
- Kommunens rolle i alt dette; det kommunen bør ha som mål, er å motivere med tilrettelegging i form av midler, tomter, regulering osv. Frivilligeten hjelper å få ting til å skje. Vi må ta vare på ideene, og få satt det ut i live.

Siv Anita Brekke:

- Helt enig at vi må tørre å spørre. Alle arrangementene har vist oss at folk stiller virkelig opp når det trengs. All honnør til folk som stiller opp. Partnerskapsavtalene med lag/foreninger, kan vi bruke mer framover i større grad. Jeg mener å huske at frivillige lag og foreninger var veldig positive til å bidra. Vi må ta opp tråden i forhold til dette.

Fauske kommune v/ kommunalsjef oppvekst og kultur Terje Valla:

- Vi har fra kommunens side jobbet med Frivilligsentralen at vi ønsker å få opprettet en reservestyrke; å klare å få tatt i bruk den fantastiske kompetansen som sitter rundt i kommunen. Enten de er i alderen med litt tid til overs, eller de som er gått ut av arbeidslivet, men enda er spreke i mange år. Det er ønskelig at frivilligsentralen kunne være en sentral som kunne meldt seg inn i en dugnadsliste med den kompetansen man har; at for eksempel syv åringer og 12 åringer kommer seg på trening, kan ta en walk and talk, være leksehjelp eller ekstrabestefar. Vi har veldig mange kompetente mennesker med kompetanse og kan yte omsorg for våre barn. Vi vet hvor stor betydning det er når man får bidratt med noe, spesielt for de som opplever at det mindre bruk for oss når det gjelder arbeid eller barn. Dette er helsevennlig og aldersvennlig for alle. Det er viktig at vi som kommune, at vi prøver å være en tilrettelegger i større grad enn vi er utfører. Det er veldig mye som kan gjøres uten at man er ansatt i kommunen. Kanskje det er oppgaven vi utfører i 2022? At vi etablerer en gedigen reservestyrke?

Fauske kommune v/ kommunalsjef Trond Heimtun:

- Dette kan føre til at folk føler det er behov for de. At man blir satt pris på.

Fauske kommune v/ kommunedirektør Ellen Beate Lundberg:

- Deltakende innbyggere; innbyggerdialog. Kanskje skal et mål være å bli en foregangskommune innenfor medvirkning? Dere snakker om reservestyren, men hva med hovedstyrken? Hvordan skape attraktivitet? Vi er alle ambassadører for Fauskesamfunnet, og har et ansvar for å bidra til å fremme Fauske. Jo mindre vi vet, jo krassere er vi fordi vi mener noe på et grunnlag vi ikke har satt oss inn, det er ikke tilstrekkelig opplyst.
- Medvirkning og innbyggerdialog; samfunnet er i endring. Vi mener noe, og det er ikke alltid Facebook er kanalen for å få gjennomført ting. Jeg tror det finnes mange innbyggere med gode forslag; da må vi lage noen nye verktøy, forenkle prosesser. Kanskje skal vi lage en håndbok i innbyggerdialog? Hvordan skal vi ha det i Fauske? Hvordan gjør vi det?
- Hva er et innspill, hvordan behandles det? Det å formidle dette kan berike alle oss, i forhold til nye og forenklede løsninger.

Trine Løkås:

- Mange gode forslag. Dette med reservestyren, frivilligsentralen gjør en viktig og god jobb. Hva med opplæring? Hvordan er du frivillig, hvordan snakker du med folk? Hvilken kompetanse sitter vi med? Kanskje vi skal ha en kompetansebase? Det at folk føler at det er bruk for alle. De som er ufør kan det og være bruk for.
- Det å snakke innbyggere, med et ufarlig språk som alle forstår. Vi får fort et stammespråk; slik at ikke folk føler seg dum.

Det vises fram noen av utdragene til forslag til målsetninger og strategier

Karl Gunnar Strøm:

- Veldig bra opplegg, og godt forklart. Et trygt sted å bo, det å ha fiber og telefondekning er viktig. Om noen år sier vi; noen som husker telefonen med ledning i veggen? I Nord-Norge er vi litt tilbake på grunn av store fjell og fjorder. Et av våre kjernepunkt i senterpartiet er at alle skal ha god dekning.

Siv Anita Brekke:

- Håper vi snart kan treffes fysisk. Veldig glad for folkehelseperspektivet og fremme helse er med så langt. Hjertet mitt bor i de boligsosiale tingene, så det er veldig bra.

Fauske kommune v/ kommunalsjef Trond Heimtun:

- Det blir viktig med dialog framover. Vi skal ikke rullere planen hvert år, men i løpet av en 20 års periode endrer samfunnet seg hele tiden. Det å ha en plattform rundt samfunnsplanen og samfunnsutvikling bør vi fortsette med.
- Vi ser endringer i de som trenger kommunal bolig, det er ikke noe som skjer over 20 år, men over 2 år kanskje. Vi må forandre tankegangen. Kanskje vi bør sees en gang i året, der vi diskuterer om det er noen temaer vi bør fokusere på, eller se nærmere på.